

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
MUZIEJŲ ĮSTATYMO NR. I-930 PAKEITIMO ĮSTATYMAS**

20 m. d. Nr.
Vilnius

1 straipsnis. Lietuvos Respublikos muziejų įstatymo Nr. I-930 nauja redakcija
Pakeisti Lietuvos Respublikos muziejų įstatymą Nr. I-930 ir jį išdėstyti taip:

**„LIETUVOS RESPUBLIKOS
MUZIEJŲ ĮSTATYMAS**

Lietuvos Respublikos Seimas,

atsižvelgdamas į muziejų misiją – formuoti žmogaus istorinę, kultūrinę, socialinę patirtį, aktyviai ir įtaigiai, tradicinėmis ir šiuolaikinėmis komunikacijos priemonėmis pristatant visuomenei muziejuose saugomus ir tyrinėjamus žmonijos ir ją supančios aplinkos materialius ir nematerialius liudijimus, laikantis atvirumo, bendradarbiavimo, socialinės atsakomybės ir tvaraus vystymosi principų;

patvirtindamas, kad materialaus ir nematerialaus kultūros, istorijos, gamtos ir technikos paveldo išsaugojimas, tyrimas ir populiarinimas yra labai svarbūs visoms visuomenės grupėms, tarpkultūriniam žmonių dialogui, socialinei sanglaudai bei tvariam vystymuisi;

pripažindamas, kad muziejai dalyvauja formaliojo ir neformaliojo švietimo ir mokymosi visą gyvenimą procese plėtojant ir perduodant žinias, ugdant pilietiškumą ir kūrybiškumą, apibrėžiant kolektyvinį identitetą;

atkreipdamas dėmesį, kad muziejų veikla turi būti skirta užtikrinti materialaus ir nematerialaus kultūros, istorijos, gamtos ir technikos paveldo išsaugojimą, tyrinėjimą bei populiarinimą visuomenei;

pabrėždamas svarbą sudaryti sąlygas muziejų prieinamumui visoms visuomenės grupėms laikantis lygiateisiškumo principų,

p r i i m a šį įstatymą.

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis

Šis įstatymas reglamentuoja muziejų veiklos valdymą ir finansavimą, muziejų sistemą ir veiklos teisinio reguliavimo bei muziejų vadovų darbo santykių ypatumus, muziejų rinkinių ir jų apsaugos, apskaitos ir saugojimo užtikrinimą bei kitus, su muziejų veikla susijusius, santykius.

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. **Muziejaus rinkinys** – bendrais požymiais susietos ir susistemintos muziejinės vertybės, kurių kaupimu, saugojimu ir tyrinėjimu grindžiama muziejinė komunikacija ir muziejinė edukacija.

2. **Muziejinė edukacija** – kultūrinės edukacijos dalis – aktyvus, įtraukaus kūrybinio mokymo ir mokymosi principais grindžiama muziejaus veikla, kuri vykdoma panaudojant muziejuje saugomas muziejines vertybes ir sukauptas žinias ir kuria skatinami asmens kultūros ir švietimo poreikiai, ugdoma kūrybinga asmenybė, stiprinami kultūros, istorijos, meno, gamtos ir technikos pažinimo ir patyrimo įpročiai bei lavinamos kultūrinės ir socialinės žinios bei įgūdžiai.

3. **Muziejinė komunikacija** – interaktyvi ir įtrauki muziejaus sąveika su visuomene, kurios pagrindinis uždavinys – per muziejaus rinkinių tyrimus, jų rezultatų viešinimą, nuolatinės ekspozicijas, parodas, edukacines ir kitas veiklas užtikrinti visuomenės prieigą prie materialaus ir nematerialaus kultūros, istorijos, gamtos ir technikos paveldo informacijos šaltinių, idėjų ir požiūrių įvairovės.

4. **Muziejinė vertybė** – archeologiniu, istoriniu, meniniu, etniniu, religiniu, mokslo, memorialiniu arba kitokiu kultūros požiūriu vertingas materialaus ar nematerialaus kultūros, istorijos, gamtos, technikos paveldo objektas, taip pat muziejų kaupimo, saugojimo, tyrimo ir muziejinės komunikacijos bei muziejinės edukacijos objektas, įtraukti į muziejaus rinkinių apskaitą, turintys šifrą ir individualų apskaitos numerį.

5. **Muziejus** – juridinis asmuo arba juridinio asmens padalinys, kurių svarbiausia veikla yra kaupti, saugoti, restauruoti, tirti ir populiarinti materialaus ir nematerialaus kultūros, istorijos, gamtos ir technikos paveldo vertybes, siekiant suteikti visuomenei pažinimo, ugdymo, studijų, kūrybiškumo sklaidos ir kokybiško laisvalaikio galimybes.

6. **Nuolatinė ekspozicija** – muziejinių vertybių ir jas papildančių elementų pagrindu sukurta muziejinės komunikacijos erdvė, pristatanti visuomenei nuolatinį muziejaus rinkinį.

7. **Saugojimas** – muziejinėms vertybėms tinkamos aplinkos sudarymas ir palaikymas, tų vertybių priežiūra ir laiku atliekamas konservavimas ir restauravimas, užtikrinant jų stabilią būklę ir stabdant nykimą.

8. **Vyriausiasis muziejaus rinkinių kuratorius** – muziejaus darbuotojas, organizuojantis ir koordinuojantis muziejaus rinkinių kaupimą, priežiūrą ir administravimą, užtikrinantis jų dokumentavimą, apsaugą, saugojimą, tyrimus, prieigą ir naudojimą, dalyvaujantis muziejinės edukacijos ir muziejinės komunikacijos veiklose.

9. Kitos šiame įstatyme vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos yra apibrėžtos Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatyme, Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatyme, Lietuvos Respublikos civiliniame kodekse, Lietuvos Respublikos darbo kodekse, Lietuvos Respublikos kilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos įstatyme, Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatyme, Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatyme, Lietuvos Respublikos viešųjų įstaigų įstatyme, Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatyme.

3 straipsnis. Muziejų veiklos principai

Muziejų veikla organizuojama atsižvelgiant į šiuos pagrindinius principus:

1) Atsakomybė. Muziejai turi užtikrinti nacionalinio tapatumo ir istorinės atminties, kultūros, istorijos, gamtos ir technikos paveldo išsaugojimą, istorinės, kultūrinės, socialinės žinijos pagrįstumą ir objektyvumą, perteikiamą muziejinės komunikacijos priemonėmis.

2) Atvirumas ir nediskriminavimas. Muziejai turi atliepti visuomenės poreikius, lūkesčius ir poreikius, būti atviri inovatyviems darbo metodams, šiuolaikinėms ir tradicinėms technologijoms bei raiškos būdams, tarnauti visiems žmonėms, nepaisant tautybės, rasės, lyties, pilietybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, religijos, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės priklausomybės ir (ar) kitų bruožų bei siekti, kad kiekvienas muziejuje apsilankęs žmogus jaustųsi jame laukiamas ir svarbus.

3) Kompetencija. Muziejai turi siekti aukščiausios kokybės veiklos rezultatų, deramai vykdyti savo funkcijas, nuolat tobulinti muziejaus darbuotojų kompetencijas.

4) Kūrybiškumas. Muziejai savo veikloje turi taikyti įvairias muziejinės ir viešosios komunikacijos priemones, sudarančias galimybes formuoti istorinę, kultūrinę bei socialinę patirtį, ugdyti

pilietinę tapatybę, prisitaikyti prie kintančių veiklos sąlygų ir reikalavimų, technologijų, darbo organizavimo pokyčių ir kitų aplinkybių, didinti muziejaus kaip sociokultūrinės institucijos vaidmenį.

5) Skaidrumas ir viešumas. Muziejai vykdydami savo veiklą remiasi sąžiningumo ir skaidrumo principais, prioritetą teikia visuomenės interesams. Muziejų darbuotojai vengia viešųjų ir privačių interesų konflikto, nesiekia asmeninės naudos, nepiktinaudžiauja pareigomis, netoleruoja kyšininkavimo, protekcionizmo, nepotizmo, sukčiavimo, laikosi nulinės tolerancijos korupcijai. Muziejai jiems skirtas lėšas ir kitą turtą naudoja skaidriai, racionaliai ir efektyviai.

II SKYRIUS

MUZIEJŲ VEIKLOS VALDYMAS IR FINANSAVIMAS

4 straipsnis. Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos, kitų ministerijų ir savivaldybių tarybų kompetencija muziejų veiklos valdymo srityje

1. Lietuvos Respublikos kultūros ministerija atlieka šias muziejų veiklos valdymo funkcijas:
 - 1) bendradarbiaudama su muziejų bendruomene formuoja muziejų politiką, rengia muziejų veiklą reglamentuojančių teisės aktų projektus ir juos priima;
 - 2) nustato muziejų, kurių savininko teises ir pareigas įgyvendina, veiklos vertinimo kriterijus;
 - 3) vykdo muziejų veiklos rezultatų, muziejinių vertybių apsaugos, apskaitos ir saugojimo sąlygų muziejuose analizę ir stebėseną;
 - 4) nustato kvalifikacinius reikalavimus nacionalinių, valstybinių ir savivaldybių muziejų vadovams bei nacionalinių, valstybinių ir savivaldybių muziejų vyriausiesiems muziejaus rinkinių kuratoriams;
 - 5) finansuoja muziejų, kurių savininko teises ir pareigas įgyvendina, veiklą Muziejų veiklos skatinimo veiksmų planui įgyvendinti skirtomis lėšomis;
 - 6) nustato muziejų, kurių savininko teises ir pareigas įgyvendina, teikiamų mokamų paslaugų sąrašą, jų įkainių apskaičiavimo bei lankymo lengvatų taikymo tvarką;
 - 7) atlieka kitas šiame įstatyme ir kituose teisės aktuose nustatytas funkcijas.
2. Kitos ministerijos ir savivaldybių tarybos atlieka šio straipsnio 1 dalyje 2, 3 ir 6 punktuose nurodytas bei kitas šiame įstatyme ir kituose teisės aktuose nustatytas muziejų, kurių savininko teises ir pareigas įgyvendina, veiklos valdymo funkcijas.

5 straipsnis. Muziejų taryba

1. Muziejų taryba yra prie Kultūros ministerijos veikianti kolegiali, patariamojo balso teisę turinti taryba, vykdanči eksporto ir konsultanto funkcijas, sprendžiant muziejų politikos formavimo ir įgyvendinimo klausimus. Muziejų tarybos sudarymo tvarką nustato ir jos nuostatus tvirtina kultūros ministras. Muziejų tarybos narių darbas apmokamas Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymo nustatyta tvarka.
2. Muziejų taryba teikia išvadas ir pasiūlymus Kultūros ministerijai dėl:
 - 1) teisės aktų, reglamentuojančių muziejų veiklą, projektų;
 - 2) muziejų veiklos ir teikiamų paslaugų tobulinimo;
 - 3) kultūros ministro pasiūlytų svarstyti kitų muziejų veiklos klausimų.

6 straipsnis. Muziejų finansavimas ir lėšos

1. Muziejų lėšas sudaro:
 - 1) valstybės arba savivaldybės biudžeto lėšos strateginiam ir (ar) metiniam veiklos planui įgyvendinti, įskaitant pajamas iš teikiamų muziejų paslaugų, prekių, biologinio turto pardavimo, patalpų ir kito turto nuomos;
 - 2) tarptautinių ir užsienio fondų bei organizacijų skiriamos lėšos;
 - 3) lėšos, gautos kaip parama pagal Lietuvos Respublikos labdaros ir paramos įstatymą;
 - 4) kitos teisėtai gautos lėšos.

2. Nacionaliniams ir valstybiniais muziejams valstybės biudžeto asignavimai skiriami Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo nustatyta tvarka.

3. Savivaldybių muziejai finansuojami iš savivaldybių biudžetų ir kitų teisėtai gautų lėšų.

4. Muziejų veiklos skatinimo veiksmų plano lėšos, kaip sudėtinė valstybės biudžeto lėšų strateginiam ir metiniam veiklos planui įgyvendinti dalis, muziejams, kurių savininko teises ir pareigas įgyvendina Kultūros ministerija, kultūros ministro nustatyta tvarka skiriamos šių muziejų teikiamoms paslaugoms sukurti, jų sklaidai ir prieinamumui įvairioms visuomenės grupėms didinti, įvertinus šių muziejų veiklos vertinimo kriterijų faktinius ir planuojamus rezultatus.

5. Muziejų veiklos skatinimo veiksmų planas įgyvendinamas finansuojamų projektų forma kultūros ministro nustatyta tvarka. Muziejų veiklos skatinimo veiksmų planą administruoja Kultūros ministerija.

6. Muziejai, kurių savininko teises ir pareigas įgyvendina Kultūros ministerija, kartu su metiniu veiklos planu teikia Kultūros ministerijai paraiškas dėl lėšų skyrimo Muziejų veiklos skatinimo veiksmų planui įgyvendinti, kurios yra vertinamos pagal atitiktį šių muziejų veiklai keliamiems tikslams.

7. Kiti muziejai finansuojami jų teisinę formą reglamentuojančių teisės aktų nustatyta tvarka.

III SKYRIUS

MUZIEJŲ SISTEMA IR VEIKLOS TEISINIO REGULIAVIMO YPATUMAI

7 straipsnis. Muziejų sistema

1. Muziejų sistemą Lietuvoje sudaro nacionaliniai muziejai, valstybiniai muziejai, savivaldybių muziejai, kiti muziejai ir muziejų kompetencijų centrai, jeigu jie yra juridiniai asmenys.

2. Apie sprendimą dėl muziejaus, nepaisant jo teisinės formos, steigimo, pabaigos ar pertvarkymo ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo šio sprendimo priėmimo informuojama Kultūros ministerija.

8 straipsnis. Nacionaliniai muziejai

1. Nacionaliniai muziejai kaupia, saugo, tyrinėja, konservuoja, restauruoja ir pristato visuomenei valstybei reikšmingiausius ir išsamiausius muziejaus rinkinių profilį atitinkančius nacionalinės ir tarptautinės reikšmės muziejaus rinkinius. Nacionaliniai muziejai yra biudžetinės įstaigos, kurias steigia, reorganizuoja, pertvarko ir likviduoja Lietuvos Respublikos Vyriausybė, o Kultūros ministerija įgyvendina kitas šių įstaigų savininko teises ir pareigas. Sprendimą dėl nacionalinio muziejaus steigimo ar nacionalinio muziejaus statuso suteikimo valstybiniam muziejui priima Vyriausybė kultūros ministro teikimu.

2. Nacionaliniai muziejai:

1) kaupia ir saugo valstybei reikšmingiausias, muziejaus rinkinių profilį ir komplektavimo kryptis atitinkančias nacionalinės ir tarptautinės reikšmės muziejines vertybes;

2) vykdo sukauptų muziejinių vertybių apskaitą;

3) vykdo sukauptų muziejinių vertybių konservavimą ir restauravimą Lietuvos Respublikos kilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos įstatymo nustatyta tvarka;

4) vykdo sukauptų muziejinių vertybių skaitmeninimą;

5) vykdo muziejinės komunikacijos veiklas;

6) įgyvendina muziejinės edukacijos veiklas, sudarančias sąlygas formaliajam ir neformaliajam švietimui;

7) įgyvendina veiklas, skirtas asmenims su negalia, bei veiklas, prisidedančias prie visuomenės psichosocialinės ir dvasinės gerovės kūrimo;

8) savarankiškai ar bendradarbiaujant su mokslo ir studijų institucijomis, mokslinių tyrimų įstaigomis ar mokslininkais vykdo muziejaus rinkinių mokslinius ir kitus tyrimus;

9) organizuoja ar įgyvendina muziejų darbuotojų kvalifikacijos tobulinimą ir kompetencijų ugdymą;

10) vykdo muziejų rinkinių apsaugos, apskaitos, tyrinėjimo ir muziejinės komunikacijos metodinio centro funkcijas;

11) įgyvendina nacionalinius, tarptautinius, Europos Sąjungos struktūrinių fondų ir kitų bendradarbiavimo programų finansavimo projektus muziejaus plėtros, kultūros, turizmo, visuomenės psichosocialinės ir dvasinės gerovės srityse;

12) deleguoja muziejaus atstovus Kultūros ministerijai vertinant valstybinių muziejų veiklą ir juose saugomų rinkinių apskaitą bei apsaugą;

13) dalyvauja Europos ir pasaulio muziejų tarptautinių tinklų veikloje, vykdo bendras veiklas su kitomis nacionalinėmis ir tarptautinėmis organizacijomis, veikiančiomis muziejų srityje,

14) kaupia informaciją apie muziejaus rinkinių profilį atitinkančias muziejinės vertybes, priklausančias kitiems Lietuvos ir užsienio šalių muziejams, įstaigoms ir organizacijoms, fiziniams asmenims;

15) kaupia informaciją apie muziejaus rinkinių profilį atitinkančias dingusias arba neteisėtai iš Lietuvos Respublikos išvežtas kultūros vertybes;

16) kultūros ministro nustatyta tvarka teikia statistinius duomenis apie muziejaus veiklą Kultūros ministerijai;

17) vykdo kitas teisės aktuose ir muziejaus nuostatuose nustatytas funkcijas.

9 straipsnis. Valstybiniai muziejai

1. Valstybiniai muziejai yra pagrindiniai specializuoti muziejai. Jie kaupia, saugo, tyrinėja, konservuoja, restauruoja ir pristato visuomenei jų specializaciją atitinkančius muziejinių vertybių rinkinius. Valstybiniai muziejai yra biudžetinės įstaigos, kurias steigia Vyriausybė, o šių įstaigų savininko teises ir pareigas įgyvendina Kultūros ministerija arba kitos ministerijos.

2. Valstybiniai muziejai:

1) kaupia ir saugo muziejaus rinkinių profilį ir komplektavimo kryptis atitinkančias muziejinės vertybes;

2) vykdo sukaupytų muziejinių vertybių apskaitą;

3) vykdo sukaupytų muziejinių vertybių konservavimą ir restauravimą Lietuvos Respublikos kilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos įstatymo nustatyta tvarka;

4) vykdo sukaupytų muziejinių vertybių skaitmeninimą;

5) vykdo muziejinės komunikacijos veiklas;

6) įgyvendina muziejinės edukacijos veiklas, sudarančias sąlygas formaliajam ir neformaliajam švietimui;

7) įgyvendina veiklas, skirtas asmenims su negalia, bei veiklas, prisidedančias prie visuomenės psichosocialinės ir dvasinės gerovės kūrimo;

8) savarankiškai ar bendradarbiaujant su mokslo ir studijų institucijomis, mokslinių tyrimų įstaigomis ar mokslininkais vykdo muziejaus rinkinių mokslinius ir kitus tyrimus;

9) vykdo savivaldybių ir kitų muziejų rinkinių apsaugos, apskaitos, tyrinėjimo ir muziejinės komunikacijos metodinio centro funkcijas;

10) įgyvendina nacionalinius, tarptautinius, Europos Sąjungos struktūrinių fondų ir kitų bendradarbiavimo programų finansavimo projektus muziejaus plėtros, kultūros, turizmo, visuomenės psichosocialinės ir dvasinės gerovės srityse;

11) dalyvauja Europos ir pasaulio muziejų tarptautinių tinklų veikloje, vykdo bendras veiklas su kitomis nacionalinėmis ir tarptautinėmis organizacijomis, veikiančiomis muziejų srityje,

12) kaupia informaciją apie muziejaus rinkinių profilį atitinkančias muziejinės vertybes, priklausančias kitiems Lietuvos ir užsienio šalių muziejams, įstaigoms ir organizacijoms, fiziniams asmenims;

13) kaupia informaciją apie muziejaus rinkinių profilį atitinkančias dingusias arba neteisėtai iš Lietuvos Respublikos išvežtas kultūros vertybes;

14) kultūros ministro nustatyta tvarka teikia statistinius duomenis apie muziejaus veiklą Kultūros ministerijai;

15) vykdo kitas teisės aktuose ir muziejaus nuostatuose nustatytas funkcijas.

10 straipsnis. Savivaldybių muziejai

1. Savivaldybių muziejai yra savivaldybių biudžetinės įstaigos, kurios kaupia, saugo, tyrinėja, konservuoja, restauruoja ir pristato visuomenei savivaldybės ir (ar) regiono, kurių teritorijoje veikia, kultūrą atspindinčius bei vietos bendruomenei reikšmingus muziejinių vertybių rinkinius.

2. Savivaldybių muziejai:

1) kaupia ir saugo savivaldybės ir (ar) regiono, kurių teritorijoje veikia, kultūrą atspindinčias bei vietos bendruomenei reikšmingas muziejines vertybes;

2) vykdo sukauptų muziejinių vertybių apskaitą;

3) vykdo sukauptų muziejinių vertybių konservavimą ir restauravimą Lietuvos Respublikos kilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos įstatymo nustatyta tvarka;

4) vykdo sukauptų muziejinių vertybių skaitmeninimą;

5) vykdo muziejinės komunikacijos veiklas;

6) įgyvendina muziejinės edukacijos veiklas, sudarančias sąlygas formaliajam ir neformaliajam švietimui;

7) įgyvendina veiklas, skirtas asmenims su negalia, bei veiklas, prisidedančias prie visuomenės psichosocialinės ir dvasinės gerovės kūrimo;

8) savarankiškai ar bendradarbiaujant su mokslo ir studijų institucijomis, mokslinių tyrimų įstaigomis ar mokslininkais vykdo muziejaus rinkinių mokslinius ir kitus tyrimus;

9) įgyvendina nacionalinius, tarptautinius, Europos Sąjungos struktūrinių fondų ir kitų bendradarbiavimo programų finansavimo projektus muziejaus plėtros, kultūros, turizmo, visuomenės psichosocialinės ir dvasinės gerovės srityse;

10) dalyvauja Europos ir pasaulio muziejų tarptautinių tinklų veikloje, vykdo bendras veiklas su kitomis nacionalinėmis ir tarptautinėmis organizacijomis, veikiančiomis muziejų srityje,

11) kultūros ministro nustatyta tvarka teikia statistinius duomenis apie muziejaus veiklą Kultūros ministerijai;

12) vykdo kitas teisės aktuose ir muziejaus nuostatuose nustatytas funkcijas.

11 straipsnis. Kiti muziejai

1. Kiti muziejai yra muziejai, nenurodyti šio įstatymo 8–10 straipsniuose.

2. Kiti muziejai:

1) kaupia ir saugo su juridinio ar fizinio asmens veikla susijusias muziejines vertybes;

2) vykdo sukauptų muziejinių vertybių apskaitą;

3) vykdo sukauptų muziejinių vertybių konservavimą ir restauravimą Lietuvos Respublikos kilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos įstatymo nustatyta tvarka;

4) vykdo muziejinės komunikacijos veiklas;

5) įgyvendina muziejinės edukacijos veiklas;

6) įgyvendina veiklas, skirtas asmenims su negalia, bei veiklas, prisidedančias prie visuomenės psichosocialinės ir dvasinės gerovės kūrimo;

7) kultūros ministro nustatyta tvarka teikia statistinius duomenis apie muziejaus veiklą Kultūros ministerijai;

8) vykdo kitas teisės aktuose ir muziejaus steigimo dokumente nustatytas funkcijas.

12 straipsnis. Muziejų kompetencijų centrai

Muziejų kompetencijų centrai yra juridiniai asmenys, kurie kultūros ministro nustatyta tvarka pagal turimas kompetencijas priskirtoje muziejų veiklos srityje ir (ar) teritorijoje:

1) koordinuoja nacionaliniu lygiu ir (ar) priskirtoje teritorijoje priskirtos muziejų veiklos srities veiklas, vykdo jų analizę ir stebėseną;

2) teikia Kultūros ministerijai ar kitoms institucijoms susistemintą informaciją apie priskirtos muziejų veiklos srities ir (ar) priskirtoje teritorijoje vykdomų muziejų veiklų statistinius ir veiklos rodiklius;

3) teikia ekspertinę ir metodinę pagalbą muziejams priskirtoje muziejų veiklos srityje ir (ar) teritorijoje;

4) teikia siūlymus Kultūros ministerijai dėl priskirtos muziejų veiklos srities teisinio reguliavimo ir muziejų teikiamų paslaugų tobulinimo;

5) koordinuoja priskirtos muziejų veiklos srities bendradarbiavimą su muziejų ir kitų sričių Lietuvos ir užsienio institucijomis, įstaigomis ar organizacijomis;

6) vykdo kitas teisės aktuose ir muziejų kompetencijų centro nuostatuose nustatytas funkcijas.

13 straipsnis. Muziejų teisinio reguliavimo ypatumai

Kiekvieno muziejaus, nepriklausomai nuo jo teisinės formos, nuostatuose ar įstatuose be Lietuvos Respublikos civiliniame kodekse numatytų reikalavimų papildomai turi būti nurodyta:

- 1) muziejaus pavadinimo santrumpa, kuri nurodoma muziejinių vertybių apskaitoje;
- 2) muziejaus rinkinių komplektavimo kryptys, struktūra ir rinkinių šifrai.

IV SKYRIUS

MUZIEJŲ VADOVŲ DARBO SANTYKIŲ YPATUMAI, MUZIEJAUS TARYBA, MUZIEJAUS EMERITAS

14 straipsnis. Muziejų vadovų darbo santykių ypatumai

1. Nacionalinio, valstybinio ir savivaldybės muziejaus vadovus konkurso būdu Vyriausybės nustatyta tvarka į pareigas penkerių metų kadencijai skiria atitinkamai savininko teises ir pareigas įgyvendinančios institucijos vadovas ar meras.

2. To paties nacionalinio muziejaus vadovu tas pats asmuo gali būti skiriamas ne daugiau kaip dviem kadencijoms iš eilės.

3. To paties valstybinio ir savivaldybės muziejaus vadovu tas pats asmuo gali būti skiriamas neribotą kadencijų skaičių iš eilės.

4. Pasibaigus savivaldybės muziejaus vadovo penkerių metų kadencijai, mero sprendimu jis gali būti skiriamas be konkurso antrai penkerių metų kadencijai, jeigu eitos kadencijos metu visuose kasmetiniuose veiklos vertinimuose jo metų veikla buvo įvertinta gerai arba labai gerai. Sprendimas dėl savivaldybės muziejaus vadovo skyrimo be konkurso antrai penkerių metų kadencijai turi būti priimtas likus ne mažiau kaip 2 mėnesiams iki šio vadovo kadencijos pabaigos.

5. Nacionalinių, valstybinių ar savivaldybių muziejų vadovai, taip pat pretenduojantys šias pareigas eiti asmenys turi būti nepriekaištingos reputacijos. Asmuo nelaikomas nepriekaištingos reputacijos, jeigu jis:

1) neatitinka Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatyme nustatytų nepriekaištingos reputacijos reikalavimų;

2) yra pripažintas šiurkščiai pažeidęs kultūros ministro patvirtintas kultūros įstaigų darbuotojų profesinės veiklos ir etikos taisyklės (toliau – Taisyklės) ir nuo pažeidimo paaikšėjimo dienos nepraėjo 3 metai. Taisyklių šiurkščiu pažeidimu laikomas du ir daugiau kartų per vienus metus kultūros įstaigos darbuotojo padarytas Taisyklių pažeidimas, kai toks pažeidimas žemina žmogaus orumą, diskredituoja kultūros įstaigos reputaciją.

6. Paaikšėjus, kad nacionalinio, valstybinio ar savivaldybės muziejaus vadovas neatitinka nepriekaištingos reputacijos kriterijų, nurodytų šio straipsnio 5 dalyje, įstaigos savininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija priima sprendimą nutraukti su muziejaus vadovu sudarytą darbo sutartį.

15 straipsnis. Muziejų vadovų teisė dirbti kitą darbą

1. Nacionalinio, valstybinio ir savivaldybės muziejaus vadovui leidžiama dirbti kitą darbą ir už šį darbą gauti atlyginimą, jeigu tai:

- 1) nesukelia viešųjų ir privačių interesų konflikto;
- 2) nediskredituoja muziejaus autoriteto.

2. Sprendimą dėl leidimo nacionalinio, valstybinio ir savivaldybės muziejaus vadovui dirbti kitą darbą ir už šį darbą gauti atlyginimą priima atitinkamai savininko teisės ir pareigas įgyvendinančios institucijos vadovas ar meras jo nustatyta tvarka.

16 straipsnis. Muziejaus taryba

1. Nacionaliniame, valstybiniame ir savivaldybės muziejuje veikia kolegiali patariamojo balso teisę turinti muziejaus taryba.

2. Muziejaus taryba:

- 1) svarsto strateginius ir metinius muziejaus veiklos planus ir ataskaitas;
- 2) teikia pasiūlymus dėl muziejaus veiklai reikšmingų projektų bei jų finansavimo galimybių;
- 3) svarsto kitus, su muziejaus veikla susijusius, klausimus.

3. Nacionalinių ir valstybinių muziejų tarybos sudėtį muziejaus teikimu tvirtina įstaigos savininko teisės ir pareigas įgyvendinanti institucija. Savivaldybių muziejuose muziejaus tarybos sudėtį tvirtina savivaldybės muziejaus vadovas.

4. Muziejaus tarybai vadovauja tarybos narys, kuris nėra muziejaus vadovas.

5. Muziejaus tarybos sudėtyje ne mažiau kaip trečdalį narių turi sudaryti išorės ekspertai. Į muziejaus tarybos sudėtį įtraukiamas muziejaus savininko teisės ir pareigas įgyvendinančios institucijos ar mero deleguotas atstovas.

6. Muziejaus tarybos posėdžiai vyksta ne rečiau kaip kartą per metus.

17 straipsnis. Muziejaus emeritas

1. Muziejaus darbuotojui, reikšmingai prisidėjusiam prie nacionalinio, valstybinio ar savivaldybės muziejaus veiklos, pasibaigus jo darbo sutarčiai su muziejumi, muziejaus vadovas už nuopelnus Lietuvos kultūrai, kultūros paveldo apsaugai ir veiklą, padėjusią įgyvendinti muziejaus tikslus, gali suteikti muziejaus emerito vardą. Muziejaus emerito vardas suteikiamas kultūros ministro nustatyta tvarka.

2. Muziejaus emeritui nacionalinio, valstybinio ar savivaldybės muziejaus vadovo nustatyta tvarka sudaromos sąlygos prisidėti prie muziejaus darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo ir gebėjimų ugdymo, konsultuoti muziejaus darbuotojus veiklos klausimais, dalyvauti muziejinės komunikacijos ir muziejinės edukacijos veiklose.

V SKYRIUS

MUZIEJŲ RINKINIAI IR JŲ APSAUGOS, APSKAITOS IR SAUGOJIMO UŽTIKRINIMAS

18 straipsnis. Muziejų rinkiniai

1. Muziejų rinkiniai formuojami pagal muziejaus rinkinių profilį ir vyraujančias muziejines vertybes bei atsižvelgiant į muziejaus rinkinių istoriją ir aktualius visuomenės kultūros poreikius.

2. Muziejų rinkiniuose saugomos muziejinės vertybės ankstesniems savininkams negrąžinamos, išskyrus atvejus, kai jos į muziejų rinkinius yra patekusios neteisėtai po 1990 m. kovo 11 d., taip pat jei Lietuvos Respublikos tarptautinėse sutartyse numatyta kitaip.

19 straipsnis. Muziejinių vertybių apsaugos, apskaitos ir saugojimo užtikrinimas

1. Muziejus privalo užtikrinti muziejinių vertybių apsaugą, apskaitą ir saugojimą.

2. Muziejų rinkinių sudėtį, komplektavimo ir valdymo, apsaugos, apskaitos ir saugojimo tvarką, muziejinių vertybių eksponavimo, konservavimo ir restauravimo, skaitmeninimo reikalavimus bei muziejaus darbuotojų, kurių funkcijos yra susijusios su muziejinių vertybių apskaita, apsauga,

saugojimu, eksponavimu, konservavimu ir restauravimu bei skaitmeninimu, atsakomybes nustato kultūros ministras.

3. Nacionaliniuose, valstybiniuose ir savivaldybių muziejuose rinkinių apsaugai, apskaitai ir saugojimui vadovauja ir muziejaus rinkinių apsaugą, apskaitą ir saugojimą užtikrina vyriausiasis muziejaus rinkinių kuratorius, kuris yra muziejaus vadovo pavaduotojas. Kiti muziejai gali turėti vyriausiąjį muziejaus rinkinių kuratorių arba kitą pareigybę, kurios pagrindinės funkcijos būtų susijusios su muziejaus rinkinių apsauga, apskaita bei saugojimu.

4. Nacionaliniame, valstybiniame ir savivaldybės muziejuje veikia Rinkinių komplektavimo komisija, kurios sudarymą ir kompetenciją nustato kultūros ministras. Rinkinių komplektavimo komisijos pirmininkas yra vyriausiasis muziejaus rinkinių kuratorius.

5. Nacionaliniame muziejuje veikia, o valstybiniame muziejuje gali veikti Restauravimo taryba, kurios sudarymą ir kompetenciją nustato kultūros ministras. Restauravimo tarybos pirmininkas yra vyriausiasis muziejaus rinkinių kuratorius.“

2 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas, įgyvendinimas ir taikymas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2023 m. balandžio 1 d.

2. Lietuvos Respublikos Vyriausybė, aplinkos ministras, krašto apsaugos ministras, kultūros, ministras ir švietimo, mokslo ir sporto ministras iki 2023 m. kovo 31 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

3. Iki šio įstatymo įsigaliojimo Lietuvos Respublikos kultūros ministerijoje ir Lietuvos kultūros taryboje gautos paraiškos dėl nacionalinių ir valstybinių muziejų, kurių savininko teises ir pareigas įgyvendina Lietuvos Respublikos kultūros ministerija, projektų finansavimo, svarstomos, sprendimai priimami ir už skirtas lėšas atsiskaitoma vadovaujantis iki šio įstatymo įsigaliojimo galiojusiomis nuostatomis.

4. Šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos muziejų įstatymo 14 straipsnio 4 dalis dėl priėmimo į savivaldybės muziejaus vadovo pareigas antrai kadencijai be konkurso taikoma ir iki šio įstatymo įsigaliojimo į pareigas priimtiems vadovams, jeigu jų pirmoji kadencija baigiasi po šio įstatymo įsigaliojimo.

5. Šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos muziejų įstatymo 14 straipsnio 5 dalies 1 punktas netaikomas nacionalinių, valstybinių ir savivaldybių muziejų vadovams, priimtiems į pareigas iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos, jeigu Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatyme numatytos sąlygos, dėl kurių nacionalinio, valstybinio ir savivaldybės muziejaus vadovas nebūtų laikomas nepriekaištingos reputacijos, atsirado iki šio įstatymo įsigaliojimo, išskyrus atvejus, kai įsiteisėja teismo nuosprendis, kuriuo nacionalinio, valstybinio ir savivaldybės muziejaus vadovas pripažįstamas kaltu dėl nusikalstamos veikos padarymo. Šiuo atveju nacionalinio, valstybinio ir savivaldybės muziejaus vadovas, priimtas į pareigas iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos, iš pareigų atleidžiamas pagal šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos muziejų įstatymo 14 straipsnio 6 dalį.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą

Respublikos Prezidentas